

ROZVODOVOST

Statistické vyjádření regionálních rozdílů na úrovni krajů v úrovni rozvodovosti ukazuje, narozdíl např. od sňatečnosti, jejich o něco vyšší významnost. Územní rozložení rozvodovosti v České republice vykazuje v čase relativní stabilitu – vyšší intenzitou se vyznačuje severozápad Čech, kde rozvodem končí polovina či více manželství, podprůměrnou zase oblast Českomoravské vrchoviny a jižní Moravy. Rozvádí se zde přibližně 40-44 % manželství. Nižší úroveň rozvodovosti v této oblasti lze dát do souvislosti s vyšším stupněm religiozity v těchto oblastech.

Hlavní město Praha se dnes vyznačuje v zásadě průměrnou úrovní rozvodovosti, zatímco ještě na počátku nového století, stejně jako na začátku devadesátých let, patřilo mezi regiony s nejvyšší rozvodovostí. Mezi kraje s výrazně nadprůměrnou intenzitou rozvodovosti se zato v posledních letech dostal Středočeský kraj. V roce 2005 zde byla rozvodovost dokonce druhá nejvyšší (rovněž v roce 2004, v roce 2003 třetí nejvyšší).

Mezi roky 2004 a 2005 došlo v České republice k mírnému poklesu celkové intenzity rozvodovosti, na 47 % manželství končících rozvodem, když v roce 2004 bylo dosaženo zatím nejvyšší úrovně, a sice 49 %. Pokles mezi těmito roky byl až na tři výjimky zaznamenán ve všech krajích. V menších územních celcích však rozvodovost meziročně kolísá – je třeba hodnotit zejména dlouhodobější trend.

Tab. 4 Rozvodovost v krajích, 2005

Kraj	Úhrnná rozvodovost*		Průměrná délka trvání manželství (roky)	
	hodnota 2005	vývoj mezi roky 2004 a 2005	hodnota 2005	vývoj mezi roky 2004 a 2005
Hlavní město Praha	0,47	↓	12,4	↑
Středočeský	0,52	↓	11,5	↓
Jihočeský	0,48	↑	11,7	↓
Plzeňský	0,47	↓	11,6	↑
Karlovarský	0,55	↑	10,6	↓
Ústecký	0,51	↓	11,4	↓
Liberecký	0,50	↓	11,4	↓
Královéhradecký	0,48	↓	12,2	↑
Pardubický	0,44	↓	12,1	↓
Vysočina	0,39	↑	12,1	↓
Jihomoravský	0,44	↓	12,5	↓
Olomoucký	0,47	↓	13,1	↑
Zlínský	0,39	↓	12,5	↓
Moravskoslezský	0,47	↓	12,6	↑
Česká republika	0,47	↓	12,2	↑

* podíl manželství končících rozvodem za předpokladu zachování intenzity rozvodovosti pozorované v roce 2005 (lze vyjadřovat v procentech); výpočet vychází z třídění rozvodů v daném roce podle délky trvání manželství, které jsou dávány do poměru s výchozími počty sňatků (sňatky uzavřené před x lety, kde x = délka trvání manželství v letech).

Rozdíly v průměrné délce trvání manželství od jeho vzniku do ukončení rozvodem jsou o něco méně výrazné než v případě samotné úrovně rozvodovosti. Regionální rozdělení republiky podle délky trvání manželství je, celkem logicky, v zásadě zrcadlovým obrazem rozdělení územních rozdílů z hlediska intenzity rozvodovosti. Manželství v krajích s vysokou rozvodovostí obecně trvají kratší dobu než v krajích s vyšší stabilitou manželství. V roce 2005 se průměrná délka trvání manželství pohybovala mezi 10,6 (Karlovarský kraj) a 13,1 roky (Olomoucký kraj).

Obr. 6 Úhrnná rozvodovost v krajích, 2005

